

Fremsat den 8. oktober 2020 af ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling (Mogens Jensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

(Digital post til begge forældre om fælles barn)

§ 1

I lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lovbekendtgørelse nr. 1147 af 3. juli 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 3 d indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Manglende overholdelse af § 4 a, stk. 1, kan ikke påklages til Ligebehandlingsnævnet.«

2. Efter § 4 indsættes før overskriften før § 5:

»§ 4 a. Offentlige myndigheder m.v. skal, når de sender digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og som efter sit indhold i henhold til den relevante sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, sende den digitale post til dem begge, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis særlige hensyn, herunder hensynet til barnets bedste, hensynet til den anden indehaver af forældremyndigheden eller hensyn i anden lovgivning, taler for alene at sende posten til den ene indehaver af forældremyndigheden.

Stk. 3. Vedkommende minister kan efter forhandling med ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætte regler om, at stk. 1 ikke skal finde anvendelse på nærmere angivne sagstyper og offentlige myndigheder m.v.«

§ 2

Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Gældende ret
 - 2.1.1. Ligestillingsloven
 - 2.1.2. Forældreansvarsloven
 - 2.1.3. Sundhedsloven
 - 2.1.4. Serviceloven
 - 2.1.5. Folkeskoleloven
 - 2.1.6. CPR-loven
 - 2.1.7. Forvaltningsloven
 - 2.1.8. Lov om Digital Post fra offentlige afsendere
 - 2.2. Miljø- og Fødevarerministeriets overvejelser
 - 2.3. Den foreslåede ordning
3. Ligestillingsmæssige konsekvenser
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Dette lovforslag er en genfremsættelse af lovforslaget L 146 (fremsat den 26. marts 2020). Som følge af COVID-19-situationen foretog regeringen en prioritering af lovforslag, som regeringen ønskede behandlet af Folketinget resten af folketingsåret 2019-2020. I den forbindelse blev L 146 udskudt. Lovforslaget fremsættes uændret.

Danmark er blandt de lande, der er længst fremme med digitalisering i den offentlige sektor. Med digitaliseringen er det bl.a. målet at sætte borgeren i centrum for den offentlige velfærd og give borgeren en tidssvarende og sammenhængende digital service, der sikrer, at borgernes digitale dialog med den offentlige sektor bliver lettere og mere overskuelig. Det fremgår blandt andet af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for 2016-2020, at virksomhederne og de mange digitalt parate borgere fremover skal være sikre på, at de modtager al relevant, digitaliserbar post fra det offentlige digitalt.

Udbredelsen af digital post har aktualiseret og tydeliggjort problemstillingen om de situationer, hvor kun den ene forældremyndighedsindehaver modtager meddelelser om et barn, da forældremyndighedsindehaverne som udgangspunkt ikke har adgang til hinandens digitale post.

Institut for Menneskerettigheder udgav i 2015 to rapporter om henholdsvis kommuner og sygehuses kommunikation til forældre med fælles forældremyndighed over et barn. Det fremgår blandt andet af rapporterne, at det i overvejende grad er mødre og bopælsforælderen, som får informationen om et fælles barn. Analysen af kommunerne viser, at der er forskellig praksis i kommunerne, og at det i langt de fleste tilfælde er moren, der modtager meddelelser om det fælles barn i relation til f.eks. sundhedspleje, information om og indskrivning til pasningstilbud og tandlæge. Samtidig viser analysen, at 85 procent af forældre med fælles forældremyndighed er enige eller overvejende enige om, at information vedrørende fælles børn bør sendes til begge forældre.

Når den digitale post om et fælles barn alene sendes til mødre, sender den offentlige myndighed et signal om, at fædre og mødre ikke er ligestillede forældre, og at mødre er hovedansvarlige for fælles børn.

Formålet med lovforslaget er at sikre, at offentlige myndigheder m.v., når de sender digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og som efter sit indhold i henhold til den relevante sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, sender meddelelsen til begge. Det skal bidrage til, at borgerne generelt modtager en tidssvarende og sammenhængende digi-

tal service, der samtidig skaber en større ligestilling mellem forældremyndighedsindehavere, så de i højere grad har mulighed for et ligeværdigt samarbejde om barnets dagligdag.

Den Digitale Post-løsning er en offentlig it-løsning, som gør det muligt for offentlige myndigheder at kommunikere sikkert og digitalt med borgere og virksomheder. Løsningen har siden sommeren 2016 teknisk understøttet muligheden for, at myndigheder kan sende én Digital Post-meddelelse til flere modtagere og dermed også til begge indehavere af forældremyndigheden over et barn.

Alligevel er det fortsat ikke alle offentlige myndigheder, der sender digital post om et barn til begge indehavere af forældremyndigheden.

Ligebehandlingsnævnet – som bl.a. behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn - har i flere tilfælde behandlet klager om forskelsbehandling fra en forældremyndighedsindehaver, som ikke modtog digital post om et fælles barn, men hvor den digitale post alene var sendt til den anden forældremyndighedsindehaver. Ligebehandlingsnævnet har i visse tilfælde konkluderet, at en offentlig myndigheds praksis har været en overtrædelse af lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lovbekendtgørelse nr. 1147 af 3. juli 2020, (ligestillingsloven) § 2. Det følger endvidere af f.eks. forældreansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 776 af 7. august 2019, som ændret ved § 4 i lov nr. 962 af 26. juni 2020, at forældre med fælles forældremyndighed over et barn som udgangspunkt har ret til samme oplysninger om barnet.

I dag forholder hverken ligestillingsloven, forældreansvarsloven eller andre love sig klart og konkret til, hvorvidt digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, der er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden, skal sendes til begge, men det kan i vid udstrækning udledes af formålet og principperne med lovene. Den gældende sektorlovgivning forudsætter således, at myndighederne allerede i dag skal sende Digital Post til begge forældremyndighedsindehavere. Med lovforslaget bliver det eksplicit fastsat, at det skal sendes til begge.

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i ligestillingsloven, der forpligter offentlige myndigheder m.v. til, når de sender digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og som efter sit indhold i henhold til den relevante sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over et barn, at sende til dem begge.

Det foreslås dog, at denne forpligtelse ikke finder anvendelse, hvis særlige hensyn, herunder hensynet til barnets bedste, hensynet til den anden indehaver af forældremyndigheden eller hensyn i anden lovgivning, taler for alene at sende posten til den ene indehaver af forældremyndigheden.

Det foreslås, at vedkommende minister bemyndiges til, efter forhandling med ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling, at fastsætte regler om, at forpligtelsen ikke skal finde anvendelse på nærmere angivne sagstyper og offentlige myndigheder m.v.

Det foreslås endvidere, at der ikke skal være klageadgang til Ligebehandlingsnævnet, når en offentlig myndighed m.v. ikke lever op til forpligtelsen til at sende digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og som efter sit indhold i henhold til den relevante sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, til dem begge.

Endelig foreslås det, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttrædelse. Det er forventningen, at den foreslåede lovændring skal træde i kraft i forbindelse med den nye Digital Post-løsning, som forventes implementeret hos myndighederne i 2021.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Gældende ret

2.1.1. Ligestillingsloven

Ligestillingsloven har som overordnet formål at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd, herunder lige integration, lige indflydelse og lige muligheder i alle samfundets funktioner med udgangspunkt i kvinders og mænds lige værd, jf. ligestillingslovens § 1.

Ligestillingsloven indeholder et forbud mod direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af køn, jf. ligestillingslovens § 2. Derudover indeholder loven en generel forpligtelse for offentlige myndigheder til at fremme ligestilling på deres områder ved at arbejde for ligestilling og indarbejde ligestilling i al planlægning og forvaltning, jf. ligestillingslovens § 4. Konkret betyder det, at alle myndigheder er forpligtet til at indtænke køn og ligestilling inden for deres område, hvor det er relevant. Digital kommunikation til borgere hører under offentlige myndigheders forvaltningsområde, og beslutninger herom er dermed omfattet af ligestillingsloven. Det er derfor i forbindelse med det offentliges kommunikation med borgerne centralt, at der ikke sker forskelsbehandling af en person på grund af dennes køn, og at personen på den baggrund bliver stillet ringere end den anden part, jf. ligestillingslovens § 2.

Af ligestillingslovens § 3 d fremgår det, at klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af køn, jf. § 2 og § 2 b, behandles af Ligebehandlingsnævnet efter lov om Ligebehandlingsnævnet, jf. lovbekendtgørelse nr. 1230 af 2. oktober 2016, som ændret ved § 14 i lov nr. 688 af 8. juni 2018.

Ligebehandlingsnævnet har i flere tilfælde behandlet klager over forskelsbehandling fra forældremyndighedsindehavere, hvor den ene ikke modtog digital post om et fælles barn, og har i visse tilfælde konkluderet, at en offentlig myndigheds praksis har været en overtrædelse af ligestillingslovens § 2.

Ligebehandlingsnævnet fastslog bl.a. i 2014 (2014-6811-12012), at det var i strid med ligestillingsloven, når kommunen i forbindelse med indskrivning i skole fast

sendte orienteringsbrevet og indskrivningsbrevet til barnets mor, selvom forældrene boede sammen og havde fælles forældremyndighed. Ligeledes fastslog Ligebehandlingsnævnet i 2016 (2015-6811-57330), at en kommunal tandplejes praksis med automatisk at sende digital post til barnets mor om valg af tandklinik til fælles barn var i strid med ligestillingsloven. Offentlige myndigheder skal således efter Ligebehandlingsnævnets praksis sende information om et fælles barn til begge forældremyndighedsindehavere, eller give forældremyndighedsindehavere mulighed for selv at vælge, hvem der skal modtage meddelelser fra myndigheden.

Af lov om Ligebehandlingsnævnet § 4, stk. 1, fremgår det, at nævnet ikke kan behandle klager, der kan indbringes for en anden forvaltningsmyndighed, før denne har truffet afgørelse i sagen. Ligebehandlingsnævnet kan således ikke behandle en klage, hvis en eksisterende rekursadgang ikke er udnyttet, eller hvis rekursinstansen endnu ikke har truffet afgørelse i en klagesag.

2.1.2. Forældreansvarsloven

Forældreansvarslovens § 2 bestemmer, at forældremyndighedens indehaver skal drage omsorg for barnet og træffe afgørelse om dets personlige forhold ud fra barnets interesser og behov. Har forældre fælles forældremyndighed, kræver væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold enighed mellem forældremyndighedsindehavere, jf. § 3. Dette gælder uanset, om forældrene bor sammen eller hver for sig. Har forældre fælles forældremyndighed, fortsætter denne, selv om de har ophævet samlivet eller er blevet separeret eller skilt, eller deres ægteskab er blevet omstødt, jf. § 8.

Efter forældreansvarsloven er det ikke kun forældre, der kan have fælles forældremyndighed over et barn. Det følger således af § 13, stk. 2, at barnets forældre ved aftale godkendt af Familieretshuset eller Familieretten kan overføre forældremyndigheden til andre end forældrene. Forældremyndigheden kan overføres til et ægtepar eller et samlevende par i forening, herunder til den ene forælder og dennes ægtefælle eller samlever. Efter lovens §§ 15 og 15 a kan forældremyndigheden efter forældremyndighedsindehaverens død tillægges et ægtepar eller et samlevende par i forening, herunder den ene forælder og dennes ægtefælle eller samlever.

Forældreansvarsloven indeholder ikke bestemmelser, der konkret regulerer, hvilken forælder eller hvilke forældre en offentlig myndighed skal informere om forhold vedrørende barnet. Det følger imidlertid af loven, at forældre med fælles forældremyndighed over et barn har ret til samme adgang til oplysninger om barnet, medmindre der er tale om oplysninger, der skal undtages fra aktindsigt.

Det følger endvidere af forældreansvarslovens § 23, at en forælder, som ikke har forældremyndigheden, har ret til efter anmodning at få orientering om barnets forhold fra skoler, børneinstitutioner, social- og sundhedsvæsenet samt private sygehuse, privat praktiserende læger og tandlæger. Denne forælder har desuden ret til at få udleveret dokumen-

ter om barnets forhold, hvis disse findes på skoler og i børneinstitutioner. Der må ikke gives fortrolige oplysninger om forældremyndighedsindehaveren. Den praktiske fremgangsmåde ved videregivelse af oplysninger efter bestemmelsen besluttet af den pågældende myndighed m.v.

Bor forældremyndighedsindehavere sammen, har det hidtil været lagt til grund, at det kan være tilstrækkeligt, at en meddelelse om et barn fra det offentlige sendes til den ene forældremyndighedsindehaver, idet myndigheden kan antage, at de holder hinanden informeret, så længe der ikke sker direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af køn, jf. ligestillingsloven § 2, som afgørelserne fra Ligebehandlingsnævnet viser.

Hvis forældremyndighedsindehavere ikke bor sammen, kan myndigheden ikke uden videre antage, at de holder hinanden orienteret. Meddelelse om barnet skal derfor som udgangspunkt sendes til dem begge.

2.1.3. Sundhedsloven

Der er i sundhedslovgivningen ikke fastsat særlige regler om, at meddelelser, som f.eks. indkaldelser til behandling m.v. vedrørende børn, skal fremsendes til den ene eller begge forældremyndighedsindehavere. På sundhedsområdet gælder derved de generelle regler i bl.a. forældreansvarsloven og ligestillingsloven for information til forældremyndighedsindehavere om et barn. Der er derimod fastsat særlige regler om information og samtykke til behandling af mindreårige, herunder forældremyndighedsindehavers samtykke på vegne af børn.

Det er en grundlæggende regel, at en patient selv bestemmer, hvorvidt patienten ønsker at modtage et tilbud om behandling. Det følger således af § 15, stk. 1, i sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 903 af 26. august 2019 med senere ændringer, at ingen behandling må indledes eller fortsættes uden patientens informerede samtykke, medmindre andet følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov.

Ved behandling forstås f.eks. undersøgelse, diagnosticering og sygdomsbehandling, jf. sundhedslovens § 5.

Ved et informeret samtykke forstås et samtykke, der er givet på grundlag af fyldestgørende information fra sundhedspersonens side, jf. sundhedslovens § 15, stk. 3. Kravene til information fremgår af sundhedslovens § 16.

Det følger af sundhedslovens § 17, stk. 1, at en patient, der er fyldt 15 år, som udgangspunkt selv kan give informeret samtykke til behandling. Forældremyndighedens indehaver skal tillige have information og inddrages i den mindreåriges stillingtagen.

Er patienten under 15 år, er det forældremyndighedens indehavere, der skal give informeret samtykke til behandling. Dette følger af principperne i sundhedsloven og forældreansvarsloven, hvorefter forældremyndighedens indehavere

skal drage omsorg for barnet og skal træffe afgørelse om dets personlige forhold ud fra barnets interesse og behov, samt at væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold kræver inddragelse og enighed mellem begge forældremyndighedsindehavere. Der henvises til afsnit 2.1.2 vedrørende forældreansvarsloven.

Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn har i flere sager taget stilling til, hvornår begge forældremyndighedsindehavere skal modtage information og give samtykke, samt hvornår et samtykke fra den ene forældremyndighedsindehaver er tilstrækkeligt.

Det følger af Disciplinærnævnets praksis, at forældre med fælles forældremyndighed som udgangspunkt skal være enige om alle sundhedsmæssige dispositioner vedrørende barnet. Dog kan forældremyndighedsindehavere hver for sig træffe beslutninger af mere dagligdags karakter.

En forældremyndighedsindehaver kan således uden accept fra den anden forælder lade barnet undergive almindelige lægelige undersøgelser og behandlinger. Der stilles i disse situationer ikke krav om indhentelse af samtykke fra den anden forælder.

Derimod kræver f.eks. større kirurgiske indgreb eller behandling med kraftig medicin samtykke fra begge forældremyndighedsindehavere. Det samme gælder undersøgelser af barnet, der f.eks. kræver ikke ubetydelige legemsindgreb. Hvis der er tale om sådanne større beslutninger og indgreb, har begge forældremyndighedsindehavere ligeledes ret til at modtage information om barnets behandling.

2.1.4. Serviceloven

Lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 7. august 2019 med senere ændringer (serviceloven), indeholder kun enkelte bestemmelser, som omhandler kommunikation med forældremyndighedsindehaver, da regler om f.eks. partshøring efter forvaltningsloven også gælder her.

Som hovedregel gælder det, at afgørelser efter servicelovens bestemmelser om børn og unge med særligt behov for støtte, jf. lovens kapitel 11, er rettet mod forældremyndighedsindehaver(ne). Det vil sige, at sagsbehandlingen og kommunikationen som udgangspunkt skal involvere alle med del i forældremyndigheden. Der er dog, bl.a. i servicelovens §§ 54 og 71-73 fastsat regler, som også omfatter forældre uden del i forældremyndigheden.

Det fremgår bl.a. af servicelovens § 50, at den børnefaglige undersøgelse, som skal gennemføres, når det må antages, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte, så vidt muligt skal ske i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Serviceloven regulerer i forhold til udsatte børn og unge afgørelser om anbringelse uden for hjemmet og forhold vedrørende anbringelsen, herunder de særlige tilfælde, hvor der er

truffet afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene. Serviceloven regulerer derimod ikke f.eks. post om tandlægebesøg, sundhedspleje eller samarbejde mellem forældre og barnets skole m.v., medmindre kommunen har truffet afgørelse herom som et led i forholdene under anbringelsen, eller børn og unge-udvalget i kommunen har truffet afgørelse om, at barnets anbringelsessted skal være anonymiseret.

Hvis et barn eller en ung er anbragt uden for hjemmet, har kommunen efter servicelovens § 71 pligt til at sikre kontakten mellem barnet/den unge og familie og netværk. Kommunen har videre efter § 71, stk. 1, pligt til at sikre, at forældrene (ikke kun forældremyndighedsindehaver) får information om barnets hverdag (f.eks. trivsel, skolegang, daginstitution m.v.). Der er ikke fastsat nærmere regler om, hvordan forældrene skal modtage denne information.

Videre er der efter servicelovens § 71, stk. 3-5, fastsat regler om i særlige tilfælde at afbryde samvær og kontakt mellem barnet eller den unge og forældre m.fl. Denne adgang omfatter ligeledes mulighed for at anonymisere barnets opholdssted. Der er desuden fastsat særlige regler om sagsbehandling bl.a. i servicelovens § 155 a om underretning om overgreb mod et barn eller en ung fra forældrenes side. I disse tilfælde skal myndighederne, under hensyn til barnet eller den unges bedste og herunder barnets eller den unges sikkerhed, være særligt opmærksomme på, hvilke informationer der sendes til forældrene, uanset om dette sker digitalt eller på anden vis.

2.1.5. Folkeskoleloven

Lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 823 af 15. august 2019 med senere ændringer (folkeskoleloven), indeholder forskellige bestemmelser om kommunikation mellem forældre og skole. Der er både regler om, hvad skolen skal kommunikere ud til forældrene, og hvad forældrene skal underrette skolen om. F.eks. skal skolen regelmæssigt underrette forældre og elever om lærernes og eventuelt skolens leders syn på elevernes udbytte af skolegangen.

Spørgsmålet om betydningen af forældremyndighed er behandlet i folkeskolelovens § 54. Forældrenes rettigheder efter en række bestemmelser i folkeskoleloven og de i medfør af lovgivningen fastsatte regler tilkommer den eller de personer, som har forældremyndigheden over eleven, jf. folkeskolelovens § 54, stk. 1.

Ved kontakten med forældrene, om f.eks. skolevalg, er bestemmelserne i folkeskoleloven m.v. fortolket af Børne- og Undervisningsministeriet sådan, at hvis begge forældre har del i forældremyndigheden, udøves de omhandlede rettigheder af forældrene i fællesskab. Hvis kun den ene af forældrene har deltaget i et samråd med skolen eller truffet en beslutning vedrørende barnet, må skolen gå ud fra, at den pågældende også handler på den andens vegne, medmindre der foreligger en udtrykkelig tilkendegivelse om det modsatte fra den anden forælder. Dette gælder også i de tilfælde, hvor

forældrene ikke har samme bopæl, fordi de er skilt eller separeret, men hvor der er fælles forældremyndighed, jf. børne- og undervisningsministerens besvarelse af 2. april 2007 af spørgsmål nr. 19 til L 133.

2.1.6. CPR-loven

Lov om det Centrale Personregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 646 af 2. juni 2017 (CPR-loven) med senere ændringer, indeholder bestemmelser om registrering af indehaverne af forældremyndigheden over et barn i Det Centrale Personregister (CPR). Registrering af forældremyndighed i CPR blev påbegyndt den 27. maj 2004. Registreringer af forældremyndighed på baggrund af domme blev dog først påbegyndt den 1. juli 2004. Der er således for børn født den 27. maj 2004 og frem som udgangspunkt registreret oplysning om forældremyndighed i CPR, og det er for disse børn muligt at hente oplysninger om forældremyndighed i CPR, hvis en myndighed vurderer at have behov herfor til brug for sagsbehandlingen.

For så vidt angår børn født før den 27. maj 2004, er der ikke registreret forældremyndighedsforhold i CPR, medmindre der efter den 27. maj 2004 er sket en ændring af forældremyndigheden. Ved registrering i CPR af indrejse fra udlandet af et barn registrerer kommunen dog oplysninger i CPR om forældremyndighed for barnet, uanset om barnet er født før 2004.

Havde den ene forælder til et barn født før de anførte datoer i 2004 forældremyndigheden alene, og fik den anden forælder efterfølgende del i forældremyndigheden, er der frem til 1. juli 2012 i CPR kun registreret forældremyndighed for denne anden forælder. I sådanne tilfælde kan det således ikke på baggrund af oplysningerne i CPR lægges til grund, at denne forælder har forældremyndigheden alene. Der kan således være fælles forældremyndighed, uanset at det fremstår i CPR, som om kun den ene forælder har forældremyndigheden over barnet.

Fra den 1. juli 2012 er praksis for registrering af forældremyndighed i CPR ændret. Er der fra den 1. juli 2012 etableret fælles forældremyndighed over et barn, hvor der ikke er registreret forældremyndighed i CPR, skal der i CPR ske registrering af begge forældremyndighedsindehavere, også uanset om den ene forælder tidligere havde forældremyndigheden alene. Er der efter den 1. juli 2012 for et barn, som er født før de anførte datoer i 2004, sket registrering i CPR af kun den ene forælder som indehaver af forældremyndigheden, er det herefter udgangspunktet, at denne forælder har forældremyndigheden alene.

Fra 26. maj 2022 vil det som udgangspunkt være muligt at hente oplysninger om forældremyndighed i CPR for alle børn under 18 år.

Der er dog en række situationer, hvor oplysninger i CPR om forældremyndighed kan være forkerte. Der henvises for det første til det ovenfor anførte om overgangsperioden fra 2004

til 2012 for børn født før de anførte datoer i 2004. Registrering af forældremyndighed kan herudover være forkert, f.eks. hvis en dansk eller udenlandsk afgørelse om ændring af forældremyndighed ikke er blevet registreret i CPR, en kommune ikke har foretaget korrekt registrering af udenlandsk forældremyndighedsforhold ved registrering af indrejse af et barn, eller der i CPR er registreret forældremyndighed på baggrund af en midlertidig afgørelse om forældremyndighed efter kapitel 5 i forældreansvarsloven, og denne midlertidige forældremyndighed efterfølgende automatisk er bortfaldet, men hvor bortfaldet ikke er registreret i CPR.

Hvis oplysninger om forældremyndighed ikke fremgår af CPR, og hvis disse oplysninger er nødvendige til brug for en sag hos den pågældende myndighed, må myndigheden – som før registrering af forældremyndighed i CPR blev påbegyndt - klarlægge forholdet på anden vis, f.eks. ved kontakt til forældrene. Det samme gælder situationer, hvor der er registreret oplysninger om forældremyndighed i CPR, men hvor den pågældende myndighed af en eller anden årsag er i tvivl om, hvorvidt denne oplysning er korrekt.

2.1.7. Forvaltningsloven

Forvaltningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014, som ændret ved § 2 i lov nr. 503 af 23. maj 2018, gælder for den offentlige forvaltnings behandling af sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse. Forældremyndighedsindehavere varetager ofte barnets partsbeføjelser som barnets partsrepræsentanter. Forvaltningslovens § 19, stk. 1, fastslår reglerne om partshøring. Det følger heraf, at en part skal kende til de faktiske oplysninger og eksterne faglige vurderinger, som danner grundlag for den afgørelse, myndigheden skal træffe, og at parten får mulighed for at kommentere sagens faktiske grundlag og eksterne faglige vurderinger, inden sagen afgøres.

2.1.8. Lov om Digital Post fra offentlige afsendere

Lov om Digital Post fra offentlige afsendere, jf. lovbekendtgørelse nr. 801 af 13. juni 2016, som ændret ved § 29 i lov nr. 503 af 23. maj 2018, finder anvendelse på digital kommunikation i postløsningen Digital Post mellem offentlige afsendere og fysiske personer og juridiske enheder, der er tilsluttet postløsningen. Lov om Digital Post har to hovedformål. For det første skal der sikres hjemmel til automatisk og obligatorisk tilslutning af borgere og virksomheder til Digital Post, så det offentlige kan anvende postløsningen til digital kommunikation med borgere og virksomheder m.v. med de i loven beskrevne retsvirkninger. For det andet, at retsvirkningerne af digital kommunikation i Digital Post sidestilles med retsvirkningerne af skriftlige meddelelser, der sendes med traditionel papirpost. Digital kommunikation forstås bredt og omfatter således alle dokumenter og meddelelser m.v. fra offentlige afsendere, herunder afgørelser, jf. § 7, stk. 1. Det offentlices ret til at sende digital kommunikation til borgere og virksomheder indebærer således, at en borger/virksomhed, der har sendt en almindelig e-mail til en

offentlig myndighed, ikke kan kræve at modtage svar via almindelig e-mail, men at den offentlige myndighed f.eks. kan sende svaret via den digitale postløsning. Tilsvarende kan den offentlige myndighed besvare en henvendelse modtaget som papirpost via den digitale postløsning.

Loven indeholder på den baggrund bestemmelser, hvorefter det offentlige som udgangspunkt har ret til at sende digitale meddelelser i Digital Post til alle borgere og virksomheder. Lovens § 7 fastlægger reglerne for, hvilke myndigheder m.v. der kan anvende postløsningen til at kommunikere med tilsluttede borgere og virksomheder. Reglerne herom er nærmere udmøntet i bekendtgørelse nr. 1078 af 3. oktober 2014 om offentlige afsendere i Offentlig Digital Post, som har hjemmel i lovens § 7, stk. 2 og 3.

Det følger af § 1 i lov om Digital Post fra offentlige afsendere, at loven alene vedrører kommunikation i postløsningen Digital Post og alene kommunikation mellem det offentlige som afsender og fysiske personer og juridiske enheder, der er tilsluttet postløsningen. Loven vedrører således ikke almindelig e-mail-kommunikation med det offentlige eller anvendelse af særlige internetbaserede offentlige postfunktioner, offentlige selvbetjeningsløsninger m.v.

Den digitale postløsning afhjælper den sikkerhedsmæssige udfordring, som borgere og virksomheder ellers efterlades med, når de sender fortrolige og følsomme personoplysninger via almindelige e-mail-programmer til myndighederne.

Loven omfatter ikke digital kommunikation borgere og virksomheder imellem. Retsvirkningerne af denne kommunikation beror derfor på lovgivningens almindelige regler.

Borgere og virksomheder har som udgangspunkt ikke adgang til at fravælge at modtage digital post fra det offentlige til fordel for papirpost. Det følger således af lovens § 3 at fysiske personer, der er 15 år eller derover, og som har bopæl eller fast ophold i Danmark, skal tilsluttes Digital Post, medmindre personen fritages for obligatorisk tilslutning. En person på 15 år modtager fra det fyldte 15. år f.eks. digital post om lægevalg, ligesom det er muligt for en 15-årig at anskaffe den fornødne digitale signatur.

Lov om Digital Post for offentlige afsendere indeholder ikke regler, som regulerer tilsendelse af post til børn under 15 år, herunder hvilke forældremyndighedsindehavere, som skal modtage posten.

Loven fastsætter regler om, hvornår der kan gives fritagelse for tilslutning til Digital Post. Reglerne herom findes i lovens § 5. Fritagelse fra obligatorisk tilslutning til Digital Post kan som udgangspunkt alene ske, hvor der foreligger særlige omstændigheder, som kan bevirke, at en fysisk person er hindret i at modtage sin post digitalt. En anmodning om fritagelse fra en fysisk person, der ikke længere har bopæl eller fast ophold i Danmark, medfører altid fritagelse. Derudover skal juridiske enheder med cvr-nummer, jf. lov om Det Centrale Virksomhedsregister, tilsluttes Digital Post,

medmindre den juridiske enhed fritages for obligatorisk tilslutning, jf. § 3, stk. 2.

2.2. Miljø- og Fødevarerministeriets overvejelser

Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at digital post fra offentlige myndigheder m.v. med meddelelser om et barns forhold, som er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, som udgangspunkt bør sendes til begge. Dette begrundes med, at den digitale post skal være tidssvarende og generelt møde borgernes behov. Samtidig bør offentlige myndigheders praksis i forbindelse med digitale meddelelser til forældremyndighedsindehavere om et barn ud fra et ligestillingsperspektiv understøtte, at barnet har to ligeværdige forældre.

Derudover er det Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at lovforslagets formål er i overensstemmelse med formålet og principperne i bl.a. ligestillingsloven, forældreansvarsloven og sundhedsloven. Det følger af ligestillingsloven, at offentlige myndigheder m.v. skal sikre sig, at de i deres kommunikation til borgerne ikke direkte eller indirekte udsætter en person for forskelsbehandling på grund af køn. På den baggrund bør digital post, der indeholder meddelelser om et barns forhold, som efter sit indhold er rettet mod begge forældremyndighedsindehavere, som udgangspunkt sendes til begge.

Det er endvidere Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at det allerede i dag er forudsat i sektorlovgivningen, at offentlige myndigheder m.v. skal sende Digital Post til begge forældremyndighedsindehavere om et fælles barn, når dette er relevant. Det fremgår af forældreansvarsloven, at i tilfælde med fælles forældremyndighed skal begge forældremyndighedsindehavere være enige om væsentlige beslutninger om fælles barn, og som udgangspunkt har de begge ret til samme adgang til oplysninger om barnet. Ligesom sundhedsbehandlinger m.v. som udgangspunkt kræver informeret samtykke fra begge forældremyndighedsindehavere. Med lovforslaget bliver det eksplicit fastsat, at begge forældremyndighedsindehavere skal modtage relevant information om det fælles barn, når meddelelse sendes ved Digital Post.

Det er desuden Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at manglende kommunikation til begge forældremyndighedsindehavere står i kontrast til f.eks. det nye familieretlige system, som netop lægger vægt på, at forældre kan være forældre på lige fod. Samtidig vurderes det bedst for barnet, at begge forældremyndighedsindehavere har lige adgang til at få f.eks. meddelelser om barnets forhold fra skoler, børneinstitutioner, social- og sundhedsvæsenet, sygehuse, læger og tandlæge, da det giver begge forældremyndighedsindehavere mulighed for at tage del i barnets liv, behov og trivsel.

Siden 2016 har Digital Post-løsningen haft faciliteter, der muliggør, at myndighederne kan sende samme digital post-meddelelse til flere modtagere. Der er i dag således ikke i

den Digitale Post-løsning noget teknisk til hinder for at sende til begge forældre.

Digital post til begge forældre om et fælles barn indgik i den tværoffentlige digitaliseringsstrategi for 2016-2020, hvor det blandt andet fremgik, at der skulle udarbejdes en vejledning til særligt kommunerne om reglerne på området og i hvilke tilfælde, kommunerne er forpligtet til at sende til en eller begge forældremyndighedsindehavere. Det har dog ikke været muligt at udarbejde en vejledning/oversigt, som vil give et brugbart overblik til sagsbehandlerne i kommunerne.

En del offentlige myndigheder sender i dag digital post til begge forældremyndighedsindehavere om et barn, men praksis er forskellig myndighederne imellem. Myndighederne har i visse tilfælde henvist til, at deres underliggende it-systemer ikke understøtter muligheden for at sende digital post til begge forældremyndighedsindehaverne.

Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at overgangen til den nye Digital Post-løsning bør benyttes som anledning til at skabe klarhed om, at offentlige myndigheder m.v., når de sender digital post, er forpligtede til, at digital post med meddelelser om et barns forhold, der efter sit indhold i den relevante sektorlovgivning er rettet mod begge forældremyndighedsindehavere, skal sendes til begge, med mindre særlige hensyn, herunder hensynet til barnets bedste og til den anden forældremyndighedsindehaver samt anden lovgivning, taler for alene at sende posten til den ene forældremyndighedsindehaver. Forpligtelsen skal gælde uanset, om forældrene er samboende eller ej, så forældre har lige adgang til at tage del i ansvaret for et fælles barns dagligdag, behov og trivsel.

Ligebehandlingsnævnet har tidligere taget stilling til spørgsmålet om offentlige myndigheders manglende meddelelse om fælles barn til begge forældremyndighedsindehavere efter ligestillingslovens § 2. Det vil kunne give anledning til tvivl, hvorvidt der i tilfælde, hvor der ikke i øvrigt er adgang til klage over manglende overholdelse af den foreslåede bestemmelse i § 4 a, stk. 1, vil være klageadgang til Ligebehandlingsnævnet.

Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at spørgsmålet om overholdelse af de foreslåede regler om digital post til begge forældremyndighedsindehavere ikke falder naturligt inden for nævnets kompetenceområde, ligesom en afvejning af de hensyn, som er angivet i stk. 2, kræver et indgående kendskab til det relevante underliggende retsområde.

2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at offentlige myndigheder m.v., når de sender digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og som efter sit indhold i henhold til relevant sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, skal sende til dem begge.

Den foreslåede ordning indebærer, at digital post med meddelelse om et barns forhold, der er tiltænkt begge forældremyndighedsindehavere, f.eks. meddelelser om barnet fra skole, børneinstitutioner, social- og sundhedsvæsenet, sundhedspleje, sygehuse, læger og tandlæge, skal sendes til begge forældremyndighedsindehavere, uanset om de er samboende eller ej. Meddelelser om et barns forhold fra det offentlige skal således matche dagligdagen hos mange familier, hvor forældrerollen og de praktiske opgaver i relation til et barn er et fælles anliggende og ansvar.

Det er således hensigten med forslaget at sikre, at begge forældremyndighedsindehavere har lige mulighed for at følge med i, herunder involvere sig i, deres barns dagligdag, behov og trivsel. De digitale meddelelser, der omfattes af lovforslaget, vil typisk være meddelelser, hvor det hidtil ud fra forældreansvarsloven under visse forudsætninger har været lagt til grund, at det har været tilstrækkeligt, at myndigheder sender meddelelse om et barn til en forældremyndighedsindehaver, når begge forældremyndighedsindehavere bor sammen, idet det har været antaget, at forældremyndighedsindehaverne holder hinanden informeret, f.eks. om aktiviteter på barnets skole, opskrivinger til dagtilbud, indkaldelser til tandlæge, sundhedspleje eller behandling på sygehuse m.v. Hvis forældre med fælles forældremyndighed ikke bor sammen, har myndigheden ikke uden videre kunnet antage, at forældrene holder hinanden orienteret. Meddelelse om barnet har derfor hele tiden som udgangspunkt skullet sendes til begge forældremyndighedsindehavere. Der henvises i øvrigt til Ligebehandlingsnævnets afgørelser under afsnit 2.1.1.

Den foreslåede ordning omfatter alene meddelelser om et barns forhold, der udveksles mellem en offentlig myndighed m.v. og forældremyndighedsindehavere. Ordningen omfatter ikke meddelelse om et barn, der udveksles mellem flere involverede myndigheder.

Meddelelser fra offentlige myndigheder m.v., der vedrører et barn, men som kun eller primært er rettet mod én forældremyndighedsindehaver, og som ikke er tiltænkt begge forældremyndighedsindehavere, samt meddelelser der sendes direkte til barnet, er ligeledes ikke omfattet af den foreslåede ordning. Det vil f.eks. være tilfældet, hvor meddelelsen indeholder oplysninger om flere børn, herunder børn, som parterne ikke har fælles forældremyndighed over, eller som indeholder oplysninger om den ene forældremyndighedsindehavers private forhold, eller børn over 15 år, der modtager egen digital post. Sådanne meddelelser er ikke omfattet af den foreslåede ordning, og det følger af lovgivningen på de enkelte områder, jf. pkt. 2.1.2, i hvilket omfang myndigheden er forpligtet til at sende den del af meddelelsen, der vedrører et barn, til begge forældremyndighedsindehavere.

Det følger endvidere af ovenstående, at bl.a. tvistsager efter den familieretlige lovgivning, f.eks. om forældremyndighed, samvær, børnebidrag, adoption, barnets navn og værgemål vedrørende et barn samt andre sager, hvor kun den ene forældremyndighedsindehaver er part, som udgangspunkt ikke vil være omfattet af den foreslåede ordning. I tvistsagerne

vil begge parter typisk have mulighed for at varetage deres interesser i sagen, f.eks. gennem forvaltningslovens regler om partshøring, aktindsigt og begrundelse. Begge parter har således som udgangspunkt lige adgang til oplysningerne i sagen om barnets forhold.

Det foreslås, at forpligtelsen til at digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, sendes til begge forældremyndighedsindehavere, ikke skal gælde, hvis særlige hensyn, herunder hensynet til barnets bedste, hensynet til den anden forældremyndighedsindehaver samt hensyn i anden lovgivning, taler for alene at sende posten til den ene forældremyndighedsindehaver. Den foreslåede undtagelse finder anvendelse i de sager, hvor der er et sagligt hensyn til kun at sende information til den ene forældremyndighedsindehaver.

Hensynet bag den foreslåede undtagelsesbestemmelse er først og fremmest barnets bedste – som fastlagt ved FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen) – og hensynet til en forældremyndighedsindehavers sikkerhed. Undtagelsesbestemmelsen finder bl.a. anvendelse, hvor meddelelsen indeholder oplysninger, der i den konkrete situation kan skabe unødigt uro om barnet. Dette kan f.eks. være oplysninger om, at barnet modtager rådgivning efter forældreansvarsloven eller deltager i børnegruppe i en situation, hvor der er et højt konfliktniveau mellem forældremyndighedsindehaverne. Det kan også være tilfælde, hvor barnet, en eller begge forældremyndighedsindehavere opholder sig på et krisecenter eller har adressebeskyttelse, medmindre myndigheden ved, at den anden forældremyndighedsindehaver er bekendt med opholdet på krise-centret, og at adressebeskyttelsen ikke er etableret i forhold til den anden forældremyndighedsindehaver.

Undtagelsesbestemmelsen vil endvidere finde anvendelse i tilfælde, hvor anden lovgivning tilsiger, at den offentlige myndighed kun må kommunikere med den ene forældremyndighedsindehaver, samt når hensyn i anden lovgivning taler for, at den offentlige myndighed alene kommunikerer med den ene forældremyndighedsindehaver. Anden lovgivning, herunder f.eks. serviceloven, forvaltningsloven og offentlighedsloven, kan således i den konkrete situation være til hinder for at sende en meddelelse om et barn til begge forældremyndighedsindehavere. Et eksempel på anden lovgivning er sager, hvor barnet er anbragt uden for hjemmet, og hvor der er truffet afgørelse om at afbryde samvær og kontakt med en forældremyndighedsindehaver, eller hvor der er truffet afgørelse om, at anbringelsesstedet skal anonymiseres, f.eks. af hensyn til barnets sikkerhed, efter servicelovens § 71, stk. 3-5.

Det foreslås, at der ikke skal være klageadgang til Ligebehandlingsnævnet, når en offentlig myndighed m.v. ikke lever op til forpligtelsen om at sende digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og som efter sit indhold i henhold til den relevante sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, til dem begge.

De fleste meddelelser, som vil være omfattet af den foreslåede § 4 a, stk. 1, vil have karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed og ikke afgørelser i forvaltningsretlig forstand, som kan påklages særskilt i medfør af de almindelige klage-regler. En beslutning om ikke at sende digital post til den ene forældremyndighedsindehaver jf. § 4 a, stk. 2, vil heller ikke være en afgørelse i forvaltningslovens forstand, da der efter ministeriets opfattelse er tale om procesledende beslutninger.

Det er således ikke med lovforslaget hensigten at foreslå regler, der giver mulighed for særskilt at klage over manglende overholdelse af den foreslåede bestemmelse om, at offentlige myndigheder m.v., når de sender digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og som efter sit indhold i henhold til den relevante sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden, skal sende til dem begge.

Retsvirkningen af manglende udsendelse af meddelelse om et barns forhold til begge forældremyndighedsindehavere i sager, der har karakter af forvaltningsretlige afgørelser, og hvor forældremyndighedsindehaverne indgår som parter, afhænger af de almindelige forvaltningsretlige regler og principper, herunder regler om partshøring og klageadgang. Det fremgår heraf, at de retlige virkninger af en forvaltningsretlig afgørelse først træder i kraft, når afgørelsen er meddelt afgørelsens adressater.

Retsvirkningen af manglende udsendelse vil endvidere bero på de konkrete regler for administrativ rekurs på det enkelte retsområde, herunder om en overtrædelse af sagsbehandlingsregler kan påklages særskilt. Det er hensigten, at der alene skal være mulighed for at påklage manglende overholdelse af § 4 a, hvis de regler, der gælder for det pågældende retsområde eller for de pågældende myndigheder m.v., giver mulighed herfor. Forslaget ændrer ikke på muligheden for at indbringe spørgsmålet for Folketingets Ombudsmand, eller at det kommunale tilsyn kan vurdere, hvorvidt der er anledning til at rejse en tilsynssag.

Endelig foreslås det, at vedkommende minister bemyndiges til efter forhandling med ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling at fastsætte regler om, at den foreslåede bestemmelse ikke skal finde anvendelse på nærmere angivne sags-typer og offentlige myndigheder m.v.

Det forventes, at den foreslåede mulighed til at fastsætte regler navnlig vil finde anvendelse i forhold til offentlige myndigheder m.v., som hovedsageligt sender digital post om et barns forhold, som ikke er rettet mod begge indehavere af forældremyndighed over barnet, eller hvis meddelelser hovedsageligt vil være omfattet af den foreslåede undtagelsesbestemmelse.

De offentlige myndigheders forpligtelse efter den foreslåede bestemmelse i ligestillingsloven omfatter alene de tilfælde, hvor oplysningerne om forældremyndighedens indehaver kan fremfindes i Det Centrale Personregister (CPR), eller

den offentlige myndighed m.v. på anden vis er bekendt med, at der er fælles forældremyndighed. I de tilfælde, hvor sådanne oplysninger ikke fremgår af CPR, er offentlige myndigheder m.v. således ikke forpligtet efter denne lov til at undersøge, om der er fælles forældremyndighed med henblik på, at digital post sendes til begge forældremyndighedsindehavere. Det vil fra 26. maj 2022 som udgangspunkt være muligt at hente oplysninger om forældremyndighed på alle børn under 18 år i CPR. Hvis der opstår tvivl om, hvorvidt de registrerede oplysninger om forældremyndighed i CPR er korrekte, bør den administrerende myndighed dog søge at afklare dette.

Det bemærkes, at visse borgere er fritaget fra at modtage digital post i medfør af § 5 i lov om Digital Post fra offentlige afsendere, jf. lovbekendtgørelse nr. 801 af 13. juni 2016, som ændret ved lov nr. 503 af 23. maj 2018. I så fald skal offentlige myndigheder sikre sig, at den pågældende i stedet modtager meddelelse om barnet på anden vis, f.eks. med brev. Der vil desuden kunne være forældremyndighedsindehavere, der ikke er omfattet af lov om Digital Post, f.eks. fordi de er bosiddende i udlandet. I sådanne tilfælde vil offentlige myndigheder ikke efter den foreslåede ordning være forpligtet til at fremsende digital post om barnet.

3. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Institut for Menneskerettigheder kom i 2015 med to rapporter om det offentliges kommunikation hhv. "Hvem får posten?" om kommunernes digitale kommunikation til forældre, og "Hvem får posten II?" om sygehuses digitale kommunikation til forældre. Rapporten om kommunernes digitale kommunikation til forældre viser, at der er en forskellig praksis i kommunerne. Det fremgår, at det i langt de fleste tilfælde er moren, der modtager information om det fælles barn i relation til f.eks. sundhedspleje (38% mødre mod 7 % fædre), information om pasningstilbud (51% mødre mod 8% fædre), om indskrivning til pasningstilbud (53% mødre mod 11 % fædre), tandlæge (41% mødre mod 17 % fædre). Samtidig viste undersøgelsen, at 85 procent af forældrene er enige eller overvejende enige i, at al information vedrørende børn bør sendes til begge forældre.

Når digital post med meddelelser om et barns forhold alene sendes til mødre, sender det offentlige et signal om, at fædre og mødre ikke er ligestillede forældre, og at mødre er hovedansvarlige for fælles børn, f.eks. i forhold til opskrivning til skole og institution, sundhedspleje og tandlæge m.v.

Fædres involvering i deres børn er samtidig stigende. En analyse fra november 2018, udarbejdet af Rockwool Fonden, viser, at danske fædres tidsforbrug med deres børn er steget med næsten en time om dagen fra 2008 til 2018. Det er dog stadig mødre, der f.eks. oftest tager barns første sygedag, og fædre tager i gennemsnit ca. en tidendedel af den samlede orlov.

Det vurderes, at lovforslaget vil have positive ligestillingsmæssige konsekvenser, da lovforslaget skaber klarhed over

og fremmer, at begge forældremyndighedsindehavere får relevante oplysninger om et fælles barn fra det offentlige og dermed bedre grundlag for på lige fod at tage del i ansvaret for et barns trivsel og hverdag.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Alle offentlige myndigheder, der anvender Digital Post, skal frem mod 2021 uafhængig af dette lovforslag omstille deres it-systemer til at anvende den kommende, nye Digital Post-løsning. I den forbindelse skal den tekniske opsætning vedrørende forsendelse af post fra myndighederne tilpasses.

Forsendelse af breve i den nye Digital Post-løsning gør det muligt at sende breve til flere modtagere, dog på anden vis end i den nuværende løsning. Fremadrettet skal myndighedens fagsystem selv kunne danne brevene og ligeledes være i stand til at sende breve til flere modtagere via Digital Post-løsningen. Alternativt kan myndighederne danne og sende enkeltstående breve til forældremyndighedsindehaverne via Digital Post-løsningen.

Eventuelle tilpasninger til myndighedernes egne systemer som følge af lovændringen håndteres i forbindelse med den aftalte omstilling. Det forventes ikke at medføre væsentlige yderligere økonomiske konsekvenser. Skulle der mod forventning opstå økonomiske konsekvenser og/eller implementeringskonsekvenser kan disse adresseres ved omstillingen til den nye Digital Post-løsning. Det blev i ØA19 aftalt, at udgifter forbundet med omstilling til den nye Digital Post-løsning afholdes decentralt.

Myndighederne skal allerede i dag, i det omfang de anvender Digital Post, kunne sende denne til begge forældremyndighedsindehavere bl.a. i henhold til relevant sektorlovgivning, og dermed må myndighedernes systemer formodes allerede at kunne understøtte dette i dag. Det er ikke hensigten med de foreslåede ændringer, at offentlige myndigheder vil blive pålagt at udarbejde nye skrivelser til borgerne, foretage nye vurderinger af indholdet heraf eller lignende. Formålet er alene, at skrivelser der vedrører et barns forhold, som er rettet mod begge forældre, og som sendes med digital post, fremover skal sendes til begge forældremyndighedsindehavere frem for blot til den ene.

Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at lovforslaget overholder de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Lovforslaget understøtter en bedre og mere effektiv forvaltning. Med lovforslaget foreslås en pligt for offentlige myndigheder m.v., når de sender digital post, som vedrører et barns forhold, at sende til begge indehavere af forældremyndigheden.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Omstillingen af fagsystemer er omfattet af omstillingen til den nye Digital Post-løsning. Der forventes ikke yderligere økonomiske konsekvenser.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Omstillingen af fagsystemer er omfattet af omstillingen til den nye Digital Post-løsning.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering / Går videre end minimumskrav i EU-regulering	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Af ligestillingslovens § 3 d fremgår det, at klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af køn, jf. § 2 og § 2 b, behandles af Ligebehandlingsnævnet. De nærmere regler herom følger af lov om Ligebehand-

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 2. december 2019 til den 13. januar 2020 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

KL, Danske Regioner, Danske Advokater, Advokatsamfundet, Danske Familieadvokater, Mainstreamingsnetværket, Akademikernes Centralorganisation, Dansk Arbejdsgiverforening, FH, HK, 3F, Kvininfo, Dansk Kvindesamfund, Kvinderådet, Lederne, Institut for Menneskerettigheder, Ligebehandlingsnævnet, Foreningen Far og Forhandlingsfællesskabet.

lingsnævnet, jf. lovbekendtgørelse nr. 1230 af 2. oktober 2016, som ændret ved lov nr. 688 af 8. juni 2018.

Det følger af den foreslåede § 3 d, stk. 2, at manglende overholdelse af § 4 a, stk. 1, ikke kan påklages til Ligebehandlingsnævnet.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 2, hvori der foreslås indsat en ny bestemmelse i § 4 a, stk. 1, hvorefter digital post som udgangspunkt skal sendes til begge forældremyndighedsindehavere.

Forslaget indebærer, at der ikke skal være klageadgang til Ligebehandlingsnævnet, når en offentlig myndighed m.v. ikke lever op til forpligtelsen om at sende digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og som efter sit indhold i henhold til relevant sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, til dem begge.

De fleste meddelelser, som vil være omfattet af den foreslåede § 4 a, stk. 1, vil have karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed og ikke afgørelser i forvaltningsretlig forstand, som kan påklages særskilt i medfør af de almindelige klage-regler. En beslutning om ikke at sende digital post til den ene forældremyndighedsindehaver, jf. § 4 a, stk. 2, vil heller ikke være en afgørelse i forvaltningslovens forstand, da der efter ministeriets opfattelse er tale om procesledende beslutninger.

Det er således ikke med lovforslaget hensigten at foreslå regler, der giver mulighed for særskilt at klage over manglende overholdelse af den foreslåede bestemmelse.

Retsvirkningen af manglende udsendelse af meddelelse om et barns forhold til begge forældremyndighedsindehavere i sager, der har karakter af forvaltningsretlige afgørelser, og hvor forældremyndighedsindehaverne indgår som parter, afhænger af de almindelige forvaltningsretlige regler og principper, herunder regler om partshøring og klageadgang. Det fremgår heraf, at de retlige virkninger af en forvaltningsretlig afgørelse først træder i kraft, når afgørelsen er meddelt afgørelsens adressater.

Retsvirkningen af manglende udsendelse vil endvidere bero på de konkrete regler for administrativ rekurs på det enkelte retsområde, herunder om en overtrædelse af sagsbehandlingsregler kan påklages særskilt. Det er hensigten, at der alene skal være mulighed for at påklage manglende overholdelse af § 4 a, hvis de regler, der gælder for det pågældende retsområde eller for de pågældende myndigheder m.v., giver mulighed herfor. Forslaget ændrer ikke på muligheden for at indbringe spørgsmålet for Folketingets Ombudsmand, eller at det kommunale tilsyn kan vurdere, hvorvidt der er anledning til at rejse en tilsynssag.

Til nr. 2

Der findes ikke i gældende ret en eksplicit lovhjemmel til at pålægge offentlige myndigheder m.v. at sende digital post, der omhandler et barn, og som er rettet mod begge forældremyndighedsindehavere, til begge.

Der findes dog en række love, der forudsætter inddragelse af begge forældremyndighedsindehavere. Der henvises til afsnit 2.1 i de almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede § 4 a, stk. 1, at offentlige myndigheder m.v., når de sender digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og som efter sit indhold

i henhold til relevant sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, skal sende den digitale post til dem begge.

Den foreslåede ordning har til hensigt at sikre, at begge indehavere af forældremyndigheden over et barn har lige mulighed for at følge med i og involvere sig i barnets dagligdag, herunder de praktiske opgaver i tilknytning hertil. Den foreslåede ordning skal endvidere bidrage til, at borgerne generelt modtager en tidssvarende og sammenhængende digital service.

Med udtrykket ”offentlige myndigheder m.v.” skal forstås de juridiske enheder, der anses som offentlige afsendere af Digital Post, i den til enhver tid gældende lovgivning om Digital Post, aktuelt skal det forstås i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1078 af 3. oktober 2014 om offentlige afsendere i Offentlig Digital Post.

Med udtrykket ”rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet” skal forstås meddelelser, som indeholder oplysninger, hvor det er tiltænkt, at disse skal deles mellem begge forældremyndighedsindehaverne. Dette omfatter eksempelvis meddelelser vedrørende skole, børneinstitutioner, social- og sundhedsvæsenet, sygehuse, læger og tandlæge. Den foreslåede bestemmelse omfatter begge forældremyndighedsindehavere, uanset om disse er samboende eller ej.

Omvendt omfatter forpligtelsen ikke meddelelser om et barns forhold, der udveksles mellem flere involverede myndigheder, eller meddelelser fra offentlige myndigheder m.v., der kun eller primært er rettet mod én forældremyndighedsindehaver, og som ikke er tiltænkt begge forældremyndighedsindehavere, samt meddelelser der sendes direkte til barnet. Dette vil f.eks. være tilfælde, hvor meddelelsen indeholder oplysninger om flere børn, herunder børn, som parterne ikke har fælles forældremyndighed over, eller som indeholder oplysninger om den ene forældremyndighedsindehavers private forhold, eller børn over 15 år, der modtager egen digital post. Endvidere vil bl.a. tvistsager efter den familieretlige lovgivning, f.eks. om forældremyndighed, samvær, børnebidrag, adoption, barnets navn og værgemål vedrørende et barn samt andre sager, hvor kun den ene forældremyndighedsindehaver er part, som udgangspunkt ikke være omfattet af den foreslåede ordning.

Bestemmelsen omfatter alene meddelelser der sendes med Digital Post. Meddelelser, der sendes med almindelig brevpost eller almindelig mail m.v., er således ikke omfattet af lovforslaget.

De offentlige myndigheders forpligtelse efter den foreslåede bestemmelse i ligestillingsloven omfatter alene digital post til forældremyndighedsindehavere, i det omfang, hvor oplysningerne fremgår af Det Centrale Personregister (CPR), eller den offentlige myndighed m.v. på anden vis er bekendt med, at der er fælles forældremyndighed.

I de tilfælde, hvor en forældremyndighedsindehaver er fritaget fra at modtage digital post efter § 5 i lov om Digital Post, vil det påhvile de offentlige myndigheder at kommunikere med forældremyndighedsindehaveren på anden vis,

f.eks. ved almindelig brev. Er en forældremyndighedsindehaver ikke omfattet af lov om Digital Post, fordi den pågældende er bosiddende i udlandet, vil offentlige myndigheder ikke efter den foreslåede ordning være forpligtet til at fremsende digital post om barnet.

Efter det foreslåede *stk. 2*, finder *stk. 1* ikke anvendelse, hvis særlige hensyn, herunder hensynet til barnets bedste, hensynet til den anden forældremyndighedsindehaver samt hensyn i anden lovgivning, taler for alene at sende posten til den ene forældremyndighedsindehaver.

Undtagelsen finder anvendelse i de tilfælde, hvor der foreligger særlige hensyn, som taler for alene at sende posten til den ene forældremyndighedsindehaver. Undtagelsen finder ikke anvendelse, når meddelelsen efter sit indhold er rettet mod den ene forældremyndighedsindehaver, da disse tilfælde er uden for bestemmelsens anvendelsesområde, jf. *stk. 1*. *Stk. 2* finder derfor kun anvendelse i tilfælde, hvor myndigheden efter en konkret vurdering kan undlade at sende post til begge forældremyndighedsindehavere.

Udgangspunktet for undtagelsen i *stk. 2* er hensynet til barnets bedste og hensynet til den anden forældremyndighedsindehaver. Eksempler på hensyn til barnet kan være hensyn til barnets sundhed eller udvikling, viden eller formodning om overgreb mod barnet eller den unge, oplysninger, som kan skade barnets sundhed, udvikling og trivsel eller skabe unødigt uro om barnet, f.eks. at barnet modtager rådgivning efter forældreansvarsloven eller deltager i børnegruppe. Endvidere kan undtagelsen omfatte situationer hvor barnet, en eller begge forældremyndighedsindehavere opholder sig på et krisecenter eller har adressebeskyttelse, medmindre myndigheden ved, at den anden forældremyndighedsindehaver er bekendt med opholdet på krisecentret, og adressebeskyttelsen ikke er etableret i forhold til den anden forældremyndighedsindehaver.

Undtagelsesbestemmelsen finder endvidere anvendelse når hensyn i anden lovgivning taler for, at den offentlige myndighed m.v. alene kommunikerer med den ene forældremyndighedsindehaver. Anden lovgivning, herunder f.eks. serviceloven, forvaltningsloven og offentlighedsloven, kan således i den konkrete situation være til hinder for at sende

en meddelelse om et barn til begge forældremyndighedsindehavere. Et eksempel på anden lovgivning er sager, hvor der er truffet afgørelse om at afbryde samvær og kontakt med en forældremyndighedsindehaver, eller hvor der er truffet afgørelse om at anbringelsesstedet skal anonymiseres, f.eks. af hensyn til barnets sikkerhed efter servicelovens § 71, *stk. 3-5*.

Ifølge det foreslåede *stk. 3* kan vedkommende minister efter forhandling med ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætte regler om, at loven ikke skal finde anvendelse på nærmere angivne sagstyper og offentlige myndigheder m.v., som defineret i bestemmelsens *stk. 1*.

Det forudsættes, at bestemmelsen i *stk. 3* navnlig vil finde anvendelse i forhold til offentlige myndigheder m.v., som hovedsageligt sender digital post om et barns forhold, som ikke er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, eller hvis meddelelser hovedsageligt vil være omfattet af bestemmelsens *stk. 2*.

Til § 2

Det foreslås, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætter det nærmere ikrafttrædelsestidspunkt.

Alle offentlige myndigheder m.v., der anvender digital post, skal uanset lovforslaget frem mod 2021 omstille deres it-systemer til at anvende den kommende, nye Digital Post-løsning.

Det er hensigten, at den foreslåede lovændring skal træde i kraft i forlængelse af implementeringen af den nye Digitale Post-løsning. Dermed har myndighederne tid til at sikre, at de kan sende digital post til begge indehavere af forældremyndigheden, hvis det mod forventning ikke er tilfældet i dag. Implementeringsdatoen for den Digitale Post-løsning er ikke endeligt fastlagt, og på den baggrund findes det mest hensigtsmæssigt, at ikrafttrædelsestidspunktet for lovændringen fastsættes på et senere tidspunkt.

Loven skal ikke gælde for Færøerne og Grønland. Dette svarer til det, der gælder for ligestillingsloven i øvrigt, jf. lovens § 31.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lovbekendtgørelse nr. 1678 af 19. december 2013, som ændret ved lov nr. 487 af 30. april 2019, foretages følgende ændringer:

§ 3 d ---

1. I § 3 d, indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Manglende overholdelse af § 4 a, stk. 1, kan ikke påklages til Ligebehandlingsnævnet. «

§ 4 ---

2. Efter § 4 indsættes før overskriften før § 5:

»§ 4 a. Offentlige myndigheder m.v. skal, når de sender digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og som efter sit indhold i henhold til den relevante sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, sende den digitale post til dem begge, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis særlige hensyn, herunder hensynet til barnets bedste, hensynet til den anden indehaver af forældremyndigheden eller hensyn i anden lovgivning, taler for alene at sende posten til den ene indehaver af forældremyndigheden.

Stk. 3. Vedkommende minister kan efter forhandling med ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætte regler om, at stk. 1 ikke skal finde anvendelse på nærmere angivne sagstyper og offentlige myndigheder m.v.«